

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Vår saksbehandler
Hildegunn Gjengedal
Tlf. 22 05 45 38

Vår dato
2005-02-09
Deres dato
2004-12-16

Vår referanse 2002/00135/030
Arkiv: 444
Deres referanse 00/948

Høring - Forskrift om tollnedsettelse for landbruksvarer som gjeninnføres etter bearbeiding i utlandet

Norges Bondelag viser til brev fra Finansdepartementet av 16. desember 2004 angående forskrift om tollnedsettelse for landbruksvarer som gjeninnføres etter bearbeiding i utlandet. Norges Bondelag har følgende kommentarer til forslaget til ny forskrift:

1. Innledende kommentarer

Tollvernet er et helt sentralt virkemiddel i norsk landbrukspolitikk, og avgjørende for å kunne opprettholde en norsk landbruksproduksjon og en næringsmiddelindustri basert norske råvarer. Norsk landbruk og næringsmiddelindustri er bærebjelker i sysselsetting og bosetting i distrikta. Primærjordbruket står for en verdiskaping på 23 mrd kroner, og av disse inngår nesten 15 mrd kroner som råvarer til foredlingsindustrien. Til sammen sysselsetter norsk jordbruk og jordbruksbasert næringsmiddelindustri rundt 100 000 personer. Produksjonen foregår i et høykostland med et kaldt klima og en småskala-produksjon. Dette gjør det helt nødvendig med et solid tollvern, noe det også er bred politisk enighet om, jfr. Stortingsmelding nr. 19 (1999-2000).

Det er derfor av største viktighet at utenlands bearbeiding ikke undergraver den beskyttelsen tollvernet er ment å gi og de føringer som Stortinget har gitt for norsk landbrukspolitikk.

Slik ordningen med utenlands bearbeiding fungerer i dag har det vist seg at den i flere tilfeller har ført til en utilsiktet uthuling av importvernet for landbruksvarer. Eksempler som blir nevnt er utføring av saltlake og sukker og gjeninnføring av henholdsvis kjøttprodukter og bær med kun 8% toll på bearbeidingskostnadene. Det fins også eksempler fra meierisektoren og grøntsektoren. Dette undergraver norsk produksjon av landbruksråvarer og derfor helt uakseptabelt. Ordningen slik den praktiseres i dag fører også til en konkurransevridning mellom bedrifter som gjør seg bruk av ordningen og de bedriftene

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	Telefaks:	E-postadresse	Internet:
PB 9354 Grønland 0135 Oslo	Schweigaards gt. 34c Oslo	22 05 45 00	22 17 36 68	bondelaget@bondelaget.no	www.bondelaget.no
Norges Bondelag	Org.nr.: 939678670	Bankkonto:	8101.05.12891		
Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 985063001 MVA	Bankkonto:	8101.05.91392		

som velger å foreta hele produksjonen i Norge. Det er derfor positivt og på høy tid at myndighetene nå ordner opp i dette. **Den nye forskriften må ha som konsekvens at slik utilsiktet bruk av ordningen opphører.**

Norges Bondelag vil særlig framheve følgende punkter som vi vil gjennomgå nærmere under:

- **Det er helt essensielt for beskyttelse av norsk produksjon at det innføres toll av andelen tilførte råvarer fra utlandet**
- **Det må være krav om norsk egenproduksjon av vare som gjeninnføres**
- **Det gjeninnførte produktet må ha en bearbeidingstoll på minimum 20%**

2. Toll på andelen tilførte råvarer fra utlandet

Norges Bondelag støtter prinsippet om at det for basis landbruksvarer skal beregnes toll av andelen tilførte råvarer i utlandet jfr. § 5 i forskriften. Dette er helt nødvendig for å beskytte produksjon av norske råvarer mot rimeligere produksjon i utlandet.

3. Krav til nasjonal egenproduksjon av vare som gjeninnføres

Det blir i høringsbrevet bedt om råd på spørsmålet om bedrifter uten produksjon i Norge skal kunne starte virksomhet utenlands basert på foredling av norske landbruksråvarer innenfor ordningen med utenlands bearbeiding. **Norges Bondelag mener at det må stilles krav til egenproduksjon i Norge for å gi tollnedsettelse ved gjeninnføring til Norge.**

Hvis dette kravet ikke innføres forlater man intensjonen med avtalen, nemlig: *"...å legge til rette for at næringsmiddelindustrien kan gjennomføre visse produksjonstilpasninger"*. Utformingen av forskriften må hele tiden tilpasses det grunnleggende målet i norsk landbrukspolitikk; å legge forholdene til rette for en bærekraftig norsk primærproduksjon og næringsmiddelindustri. Ved å unngå å komme med et krav om egenproduksjon av varen i Norge, kan man risikere at utenlandske firmaer etablerer bedrifter i andre land, eller at norske bedrifter flytter ut hele sin produksjon av enkelte produkter. Dette er ikke i tråd med forskriftens intensjoner. Uten et slikt krav kan man også risikere at volumet ikke blir stort nok til å opprettholde en produksjon av tilsvarende produkt i Norge, noe som undergraver norsk produksjon av landbruksvarer og dermed strider med norsk landbrukspolitikk.

Norges Bondelag bifaller forslaget til tekst som framgår under punktet "Krav til egenproduksjon i Norge" i høringsbrevet: "Tollnedsettelse kan kun innvilges virksomheter som i Norge produserer tilsvarende landbruksvare på samme fremstillingstrinn som den gjeninnførte varen. Gjeninnført mengde landbruksvarer må ikke overstige X % av virksomhetens totale egenproduksjon av tilsvarende produksjonssegment det foregående året"

I forhold til forskriftens intensjon om prøveproduksjon og produktutvikling er det riktig at prosentandelen settes lavt. Dette også sett i forhold til at dette ikke skal bli en permanent importkanal.

4. Toll på bearbeidingskostnadene for basis landbruksvarer

Norges Bondelag mener at det skal beregnes toll av bearbeidingskostnadene. Dette er nødvendig for å kompensere for ulike kostnader for videreføring av landbruksvarer i Norge sammenliknet med andre land. Disse kostnadene er knyttet opp til både høyere kostnads- og avgiftsnivå. Dessuten har større industrier i utlandet med lavere marginer enn i Norge muligheter for å utnytte ledig kapasitet til marginalproduksjon.

Norsk landbrukspolitikken legger til grunn et ønske om å opprettholde både primærproduksjon og næringsmiddelindustrien som en avtaker for norske råvarer. En toll på bearbeidingskostnadene er derfor nødvendig for å opprettholde en fortsatt norsk videreføring av norske råvarer.

Bearbeidingsstollen må legges på et nivå som sikrer tilstrekkelig beskyttelse for de norske bedriftene. Nødvendig nivå for en slik bearbeidingsstoll varierer mellom produktområde og foredlingsnivå. Skal det innføres et gjennomsnittlig nivå, ser det imidlertid ut til at tollsatsen i snitt må ligge på minimum 20%. **Norges Bondelag mener derfor at toll på bearbeidingskostnader bør være på minimum 20% .**

5. Tolltariffens innledende bestemmelser §17

Norges Bondelag tar utgangspunkt i at den nye forskriften er i overensstemmelse med §17 i tolltariffen. Siden den nye forskriften kun gjelder landbruksvarer, anser vi det for naturlig og ønskelig at Landbruks- og matdepartementet får ansvar for å forvalte denne forskriften.

6. Kommentarer til de enkelte paragrafene i forskriften

Norges Bondelag mener det bør innføres en formålsparagraf i forskriften, der intensjonene med ordningen går klart fram. Dette er nødvendig fordi det i forskriften legges opp til stor grad av skjønn i vurdering av tollnedsettelse og evt avslag av søknader i særlige tilfeller..

§6: Tillatelse til nedsatt toll:

Norges Bondelag tilslutter seg forslaget om at tollnedsettelse gis for inntil ett år og at tillatelse må foreligge før gjeninnførsel finner sted. Det er imidlertid viktig å unngå at reglene utnyttes til å utvide dette med enda ett år ved utførsel på siste gyldighetsdag. Det er også ønskelig at det blir satt konkrete retningslinjer for når vilkår evt kan fravikes.

§7 Adgang til å avslå søknad i særskilte tilfeller

Dette er en svært viktig paragraf, da det blir gitt muligheter til å ta spesielt hensyn til vesentlige økonomiske skadevirkninger for norsk landbruk. Det er viktig at myndighetene bruker denne paragrafen aktivt, og foretar en nøye vurdering av eventuelle skadevirkninger i hvert enkelt søknadstilfelle. Paragrafen bør utvides til også å gjelde vurdering av skadevirkninger for norsk næringsmiddelindustri, så lenge dette ikke kommer i strid med norsk produksjon av råvarer.

§11: Ikrafttredelse

Det er viktig at forskriften blir iverksatt umiddelbart, uten overgangsordninger. Som påpekt i høringsbrevet har det blitt påvist uthuling av importvernet som følge av utenlands bearbeidning, og det er viktig at dette opphører så fort som mulig.

Vår dato
2005-02-09

Vår referanse
2002/00135/030

6. Avsluttende kommentarer

Det er gledelig og på høy tid at myndighetene nå tar tak i de problemer som knytter seg til utenlands bearbeiding av landbruksvarer. Det er helt sentralt at den nye forskriften er i samsvar med rådende landbrukspolitikk og intensjonen med eksisterende tollvern. Ordningen i forskriften representerer et unntak fra rådende politikk for tollvernet, og må ikke kunne brukes til å undergrave rådende importvern. Forskriften må i stedet ha som konsekvens en styrking og innstramning av gjeldende tollvern som er helt essensielt for en norsk produksjon og videreforedling av norske landbruksvarer.

Med hilsen

Per Harald Agerup

Anders Huus